

FERICIȚI CEI MILOSTIVI!*

Sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae îmi dă prilejul să mă adresez, ca în fiecare an, tuturor credincioșilor din Arhiepiscopia noastră, ca să ne aducem aminte împreună, îndeosebi, de una din virtuțile mari la care ne îndeamnă Mântuitorul: milostenia. „Fericiți cei milostivi că aceia se vor milui”.

Toți avem nevoie de milostivirea lui Dumnezeu, ca să ne ierte păcatele, ca să ne dea sănătate, ca să ne ferească de primejdii, ca să reușim în viață, în căsătorie, în creșterea copiilor, în întemeierea de familii solide, statornice. Când ne rugăm cu credință, Dumnezeu răspunde rugăciunilor noastre. Dar, ne ajută și mai mult, și mai repede, când vede că și noi suntem milostivi. Când cerem să fim ajutați, să dăm dovada că și noi, atât cât stă în puterea noastră, ajutăm pe alții. În cazul acesta Dumnezeu vede că și noi suntem atenți la nevoile altora, și atunci în locul a celor răspătați ne vine pe loc de la Dânsul. Poporul român are vorbă cu înțeles adânc și cu foarte precisă învățătură, inspirată din Sfânta Scriptură: „Cine pe sărac ajută, pe Dumnezeu împrumută”. Și tot din poporul credincios a ieșit vorba: „Cât dai, atâta ai”. Milostenia ori către cine ar merge, ajunge în cer și ne așteaptă să dea bună mărturie către Dumnezeu, la judecata la care vom fi supuși toți. Toți avem interes să ne trimitem în cer martori și mărturie, care să ne apere: acestea sunt faptele noastre bune.

Faptele bune, milostenia, ajutorarea celor săraci și în neputință de a-și răndui viața și familiile, ajutorarea celor bolnavi și a tuturor, celor căzuți în nevoi și în disperare au mare plată din partea lui Dumnezeu. Să ne aducem aminte de faptele pe care le va pune Dumnezeu în cântarul Judecării Sale. După moartea noastră, dacă vom fi făcut fapte bune vom auzi: „Veniți binecuvântații Tatălui meu și moșteniți Împărăția... căci flămând am fost și mi-ați dat să mănânc, însetat am fost și mi-ați dat să beau, străin am fost și m-ați primit, gol am fost și m-ați îmbrăcat, bolnav am fost și m-ați cercetat, în temniță am fost și ați venit la Mine” (Matei XXV, 34-36).

Să ne ajute Dumnezeu să auzim toți această sentință a Judecării sufletelor noastre.

Vă îndemn pe toți să gândiți cu mare seriozitate și cu tot așa de mare răspundere la ceea ce ne așteaptă.

Am întemeiat FONDUL FILANTROPIC EPARHIAL din îndemn Dumnezeiesc. Prin el avem prilejul să facem milostenie și să ne pregătim sufletele ca să auzim, precum în cuvintele Evangheliei: Veniți și moșteniți Împărăția, și nu: Duceți-vă de la Mine blestemaților în focul cel veșnic (Matei XXV, 41).

IUBIȚI CREDINCIOȘI,

Din milostenia Dv. din anul trecut am putut să ajutăm o mulțime de nevoiași, de familii fără venituri suficiente și cu copii mulți, de bolnavi, cu sume în valori de zeci de mii, până la milioane, de persoane, mai ales pentru cei care nu pot munci, sunt bătrâni și singuri, ca și pentru handicapați și bolnavi incurabili, care cheltuiesc mult cu medicamentele.

Sper ca inimile Dv. să fie și în anul acesta la fel de milostive și de darnice, în așa fel încât să putem ajuta în continuare, în numele Dv., pe cei care vor apela la noi.

Și Dumnezeu vrea ca frații creștini să se ajute între ei și Biserica încurajează această formă de într-ajutorare creștină. Vă îndreptez că sumele donate de Dv. sunt administrate de Centrul Eparhial cu multă grijă și la sfârșitul anului financiar se dă socoteală Adunării Eparhiale despre felul cum s-a cheltuit fiecare banuț.

Cei în nevoi așteptați ca bunăteatea noastră să-i aibă în vedere. Ei se vor ruga pentru toți binefăcătorii.

Și eu mă rog lui Dumnezeu să vă dea la toți gândul și fapta Samaritanului milostiv. În numele celor săraci, a celor bolnavi, a tinerilor care trebuesc sprijiniți la învățătură, vă mulțumesc și fie ca Dumnezeu să vă răspâdească însuși în viața aceasta și cea viitoare.

Al vostru al tuturor, de tot binele voitor și purura rugător către Dumnezeu,

† ANTONIE
Arhiepiscopul Sibului
și Mitropolitul ale Ardealului,
Crișanei și Maramureșului

POSTUL — elibereare și transfigurare

Sensul și scopul suprem al vieții creștine este apropierea cât mai deplină de Dumnezeu, asemănarea și identificarea cu El — îndumnezeirea. Cum este posibil acest fapt, cum poate fi el împlinit, atât timp cât Dumnezeu este tot ce poate fi mai străin și mai îndepărtat de lumea materială, pe când omul îi este tribut și îi aparține prin însăși structura sa? Cum se poate el emancipa de sub stăpânirea materialului pentru a-și găsi calea spre divinitate, în aia căreia existența sa n-ar mai avea nici o justificare, nici o rațiune de a fi? Atâta timp cât se va complăce în sfera exclusivă a materiei, omul este condamnat să nu-și găsească niciodată liniștea, tocmai pentru faptul că nu această este condiția lui. Există ceva în întimitatea ființei sale, care refuză aceste lucruri, și care, îl împing să se dorească spre altceva decât ceea ce este el și lumea în care îi este dat să trăiască.

Unul din mijloacele pe care Biserica Ortodoxă ni-l pune la îndemână, prin intermediul căruia putem accede spre acel sens suprem al existenței noastre este postul. În ciuda unor aparențe false și cu totul străine de mesajul Evangheliei, postul nu este o luptă împotriva naturii umane; este o luptă, dar una pentru purificarea naturii noastre de păcat și readucerea ei la starea sa primordială de puritate.

Postul este confundat uneori cu o simplă mortificare, deci cu o moarte pe de-a-ncelul a trupului. Nimic mai fals și mai anti-creștin. Este adevărat că postul are în el ceva care aduce cu mortificarea, dar fără să se urmărească pur și simplu uciderea trupului, ci a carnalității trupului, pentru că în sens biblic, există o mare diferență între trup și „corp”, ele deținând două realități separate. Prin trup se indică ceea ce este păcătos și opus lui Dumnezeu, o spun de altfel Sf. Ap. Pavel „nu locuiește în trupul meu ce este bun” (Rm. 7,18), referindu-se la faptul că prin cădere, trupul și-a pierdut puritatea inițială; „trebuie să urăm trupul pătimăș și nu trupul purtător al suferinței de viață, care este opera lui Dumnezeu și templul Duhului Sfânt. Autonegarea acestuia este o luptă împotriva patimilor trupului nu este o luptă împotriva, ci pentru trupul uman” (K. Ware, Ortodoxia, calea dreptei credințe, (Continuare în pag. a 2-a)

Pr. NICOLAE STOIA

GÂNDURI ȘI AMINTIRI LA O ANIVERSARE

La praznicul Înălțării Sfintei Cruci din anul 1949, elev de liceu fiind, asistam la prima Liturghie arhierescă ortodoxă săvârșită în străvechea mănăstire Prislop, din Țara Hațegului, de către un impunător sobor de preoți, sub protia vrednicului de pomenire episcopul Andrei Magieru de la Arad, după aproape două veacuri de instrăinare forțată a mănăstirii din dispoziția autorităților de stat habsburgice de altădată. Cu acest prilej, am asistat și la tunderea în monahism a doi tineri licențiați în teologie de către cunoscutul îndrumător al vieții spirituale din mănăstirile Sâmbăta de Sus și Prislop, ieromonahul Arsenie Boca. Tinerii care cereau să intre în cinul monahal erau ieromonahul Dometie (Stelian) Manolache, mai târziu un adevărat „ctitor spiritual” al mănăstirii Râmeț, iar celălalt, colegul și prietenul său ierodiaconul Antonie (Leonida) Plămădeală, mitropolitul de azi al Ardealului. Nu mă gândeam pe atunci că drumul vieții mele se va împreuna uneori cu cel al proaspătului monah din obștea mănăstirii Prislop, ierodiaconul Antonie. Dar căile Domnului și voia Lui nu le putem cunoaște niciodată...

Ne-am cunoscut personal șapte ani mai târziu, când am dat amândoi examenul de admitere la cursurile de doctorat (numite pe atunci „magisteriu”) de la Institutul Teologic universitar din București, în fața unei comisii de mari profesori și teologi — viitorii noștri dascăli — prezidată de însuși patriarhul Justinian. Aproape trei ani am petrecut împreună în această venerabilă școală teologică, bucurându-ne de îndrumarea unor dascăli de mare prestigiu, dintre care, toți au fost chemați, rând pe rând, la Domnul: Dumitru Stăniloae, Teodor M. Popescu, Liviu Stan, Gheorghe Moisescu, Ene Braniște, Petru Rezuș, Nicolae Chițescu, Emilian Vasilescu, Nicolae Balcă, Vladimir Prelipcean și alții. Atunci am aflat și de suferințele pe care le-a îndurat la scurtă vreme după ce a fost nevoit să părăsească Prislopul, fiind mereu urmărit și apoi chiar închis. Dar vremurile erau potrivnice pentru toți. Când eram în anul III am aflat de arestarea profesorilor noștri Dumitru Stăniloae și Teodor Popescu. Prin aprilie 1959 însuși „magistrandul” de atunci, hirotonit între timp ieromonah, Antonie Plămădeală, avea să fie exmatriculat de la cursuri și scos din monahism, din dispoziția autorităților comuniste de atunci.

Nu ne-am mai văzut câțiva ani buni, dar aflasem de la alți colegi că lucra pe diferite șantiere și în fabrici pentru a se întreține. Ne-am revăzut abia în iunie 1968, când mi-am susținut teza de doctorat, împreună cu colegul Ion Bria. Părintele

Antonie fusese reprimat în cler și funcționa acum ca secretar-șef al Institutului teologic bucureștean. De acum înainte, activitatea sa va fi cunoscută și apreciată de toți. Curând a fost trimis la studii de specializare în Anglia, încununată cu un doctorat de teologie în Oxford, episcop-vicar-patriarhal, cu titlul de „Ploteșteanul” (hirotonit arhieru la 27 decembrie 1970), încredințat cu conducerea „Sectorului Relații externe”, cu îndrumarea Comisiei de pictură bisericească, dar și cu conducerea Institutului Teologic din București, în calitate de rector (1971—1974), mai apoi, pentru scurtă vreme, episcop de

(Continuare în pag. a 2-a)

Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu
Decanul Facultății de Teologie
„Andrei Șaguna”

Rugați-vă

Rugați-vă să nu cădeți

în ispită...
Lumea aceasta-i aparent
înelătoare,
Capcană dacă nu se armonizează
în
Muzica Mirelui
Reverberând pe Horeb,
Pe Hermon,
Pe creastă carpatină...

De umeri de cruce

Gătiți-vă în Domnul
căci
Nu este mai trainică
zidire
Decât a inșpica pe
umeri

DAN BODEA

Sfânta Liturghie — Marea iubire (XXVII)

TAINĂ ȘI COMUNIUNE (XXVII)

Este îndeobște cunoscut că „unii din creștini în vremea când se pregătesc de Sfânta Cuminecătură, se luptă cu cele mai grele ispite ale Satanei; care vine cu viclășugurile ei, să-i umple de frică mincinoasă, să-i tulbure, să-i întunece, ca astfel dragostea lor să se împuțineze, credința să slăbească, și ca să se lase de Cuminecătură, sau dacă se cuminecă, să se cuminece cu răceală... Alții se lasă dintr-o greșită evlavie, și din credința că mărturisirea nu le-ar fi desăvârșită”.

Este semnificativă întâmplarea povestită de Părinții din Pustia Sinaiului, despre un frate oarecare: „Pe când într-o duminică se săvârșea Sfânta Liturghie, o-a sculat ca să meargă la biserică după obicei, dar diavolul își bătea joc de el zicându-i: „La ce mergi la biserică, ca să prefăceți pâinea și vinul și să-ți spui fie că acesta este trupul și sângele lui Hristos? Nu e de răș?” Iar fratele a ascultat de gând, și nu s-a dus la biserică după obicei, dar frații l-au așteptat, pentru că așa este obiceiul în acel pustiu, să nu se săvârșească Liturghia până nu vin toți.

Așteptându-l mai mult timp și nevenind acela, unii din ei... s-au dus la chilia lui... „pentru ce n-ai venit la biserică, frate?” Dar acesta se rușina ca să le vestească... frații i-au făcut metanie, ca să le mărturisească uneltirea diavolului. Acesta le-a răspuns, zicând: „Iertați-mă fraților, că nu m-am ridicat după obicei să merg (Continuare în pag. a 2-a)

Pr. Nichifor Todor

1 Urmarea lui Hristos, Edit. și Tip. I.P. Arte Grafice, București, 1990, pg. 460. Vezi și Ediția II, Tip. Edit. Mănăstirii Neamțu, 1927.

CUVÂNT LA INTRAREA MAICII DOMNULUI ÎN BISERICĂ

La 21 noiembrie prăznuim una din sărbătorile închinete Maicii Domnului: Intrarea ei în biserică. Ne-am obișnuit să întâmpinăm toldeauna cu bucurii și cu evlavie sărbătorile Maicii Domnului. Cu bucurie pentru că în acestul ei se spune: „Bucură-te, ceea ce ai adus bucurie în toată lumea”. Cu această bucurie au trăit mii de generații, închinându-se Mântuitorului Hristos și Prea Curatei Maicii Sale.

Dacă prima femeie, Eva, a săvârșit păcatul strămoșesc prin neascultare și mândrie, Maica Domnului, prin smerenie și ascultare a dobândit vreînția, de a fi „binecuvântată între femei”, a fi locaș Duhului Sfânt și de a da trup omenesc Fiului lui Dumnezeu (Luca 1). Care pentru noi și a noastră mântuire S-a pogorât din cer ca să steargă păcatul strămoșesc și să dea omului legătura pierdută cu Dumnezeu. Ce bucurie poate fi mai mare decât aceasta?

Viața Maicii Domnului este împodobită cu multe minuni. Chiar nașterea ei din părinți bătrâni, Ioachim și Ana, este de asemenea o minune. Ani și ani s-au rugat ei și eu viețuit în fapte bune, ca să nu rămână fără copii. Ar fi fost în acest caz o mare durere pentru ei și poate chiar frică că viața lor a rămas umbră de vreun păcat. În dorința lor de a scăpa de rușine și înjosire, care se atribuiau, în acea vreme, familiilor fără copii, Ioachim și Ana au făgăduit în fața lui Dumnezeu că dacă se vor învrednici să aibă măcar un copil, ei îl vor

inchina Domnului. Și iată că ruga lor a fost ascultată și Ana, la vârstă, când nimeni nu se mai așteaptă să aibă copii, Ana a născut o fetiță careia i-a pus numele Mara. Cât de mare a fost bucuria care a luminat viața familiei e ușor de înțeles. Cu câtă căldură au înălțat Ioachim și Ana rugăciuni de mulțumire Celui Atoimilostiv este lesne de înțeles.

Cu o bucurie s'ântă Ioachim și Ana și-au îndeplinit făgăduința. Când fiica lor împlinea trei ani, ei au dus-o la Templul din Ierusalim, locașul religios cel mai însemnat pentru poporul iudeu, din acel timp. Acolo au încredințat-o arhierului Zaharia, slujitorul templului, care urma să supravegheze educația ei în învățarea ei a rânduielilor sfinte ale Legii Vechi, a prorocilor și a unei vieți de rugăciune, de postire, de evlavie și de purtări cuviincioase.

În asemenea condiții de viață, de înaltă ținută duhovnică, de înaltă ținută duhovnică, a trăit Fecioara Maria până în ziua Bunei Vestiri, când Arhanghelul Gavriil a fost trimis de Dumnezeu să-i vestească că ea este plină de Har și Duhul Sfânt se va pogori peste dânsa, spre a o face vrednică să nască, în chip minunat și unic în lume, fără de bărbat, pe Fiul lui Dumnezeu, Căruia îi va pune numele de Iisus. Acolo unde este Harul lui Dumnezeu și Duhul Sfânt nu mai poate dănuți păcatul. Deci S. Fecioara Maria a fost curățită de păcatul strămoșesc și de eventuale păcate personale. Căci Fiul

lui Dumnezeu nu a putut veni pe lume dintr-o mamă păcătoasă. În momentul născuturii, Fecioara Maria era curată de orice închinăciune, deci fără păcate. Ziua Intrării Maicii Domnului în Biserică a rămas în viața creștinilor o sărbătoare care marchează începutul pregătirii ei pentru mara și unica misiune a sa în lume de a se supune rânduielii lui Dumnezeu și a primi pe Duhul Sfânt cu răspunsul smerit, roștit în numele neamului omenesc: „Iată roaba Domnului sunt. Fie mie după cuvântul tău” (Luca 1,39).

Sărbătoarea Intrării în Biserică are semnificația de întărire a rolului Maicii Domnului în viața creștinilor o sărbătoare care marchează începutul pregătirii ei pentru mara și unica misiune a sa în lume de a se supune rânduielii lui Dumnezeu și a primi pe Duhul Sfânt cu răspunsul smerit, roștit în numele neamului omenesc: „Iată roaba Domnului sunt. Fie mie după cuvântul tău” (Luca 1,39).

Sărbătoarea Intrării în Biserică are semnificația de întărire a rolului Maicii Domnului în viața creștinilor o sărbătoare care marchează începutul pregătirii ei pentru mara și unica misiune a sa în lume de a se supune rânduielii lui Dumnezeu și a primi pe Duhul Sfânt cu răspunsul smerit, roștit în numele neamului omenesc: „Iată roaba Domnului sunt. Fie mie după cuvântul tău” (Luca 1,39).

Sărbătoarea Intrării în Biserică are semnificația de întărire a rolului Maicii Domnului în viața creștinilor o sărbătoare care marchează începutul pregătirii ei pentru mara și unica misiune a sa în lume de a se supune rânduielii lui Dumnezeu și a primi pe Duhul Sfânt cu răspunsul smerit, roștit în numele neamului omenesc: „Iată roaba Domnului sunt. Fie mie după cuvântul tău” (Luca 1,39).

Sărbătoarea Intrării în Biserică are semnificația de întărire a rolului Maicii Domnului în viața creștinilor o sărbătoare care marchează începutul pregătirii ei pentru mara și unica misiune a sa în lume de a se supune rânduielii lui Dumnezeu și a primi pe Duhul Sfânt cu răspunsul smerit, roștit în numele neamului omenesc: „Iată roaba Domnului sunt. Fie mie după cuvântul tău” (Luca 1,39).

Să rugăm, deci, pe S. Fecioara Maria, în ziua prăznuirii Intrării Sale în Biserică ca ea să se roage Fiului Său pentru noi și să ne dăruiască puterea și înțelepciunea de a ne face vrednici de iertare și viață veșnică, căci Maica Sfântă rămâne de-a pururi „Nădejdea bunăților veșnice” (Icos 8 din Acatistul Bunei Vestiri).

Pr. COLOTELO MIHAIL

Sfânta Liturghie — Marea Iubire

(Urmare din pag. 1)

la biserică pentru că gândul meu îmi spune că nu este Trupul și Sângele lui Hristos, ceea ce se aduce pentru prefacere, ci pâine și vin simplu. Deci, dacă vrei să merg împreună cu voi, vindecați-mi gândul despre Sfintele Daruri (prophora)". Iar ei i-au spus: „Scoală-te, vino cu noi și să rugăm pe Dumnezeu să-ți arate puterea dumnezeiască ce se coboară". Iar el ridicându-se s-a dus în biserică și, după ce s-a făcut rugăciune multă pentru frate, ... au început astiel săvârșirea (Liturghiei), punându-l pe frate în mijlocul bisericii, și până nu s-a terminat Liturghia, acesta n-a încetat să ude cu lacrimi fața sa.

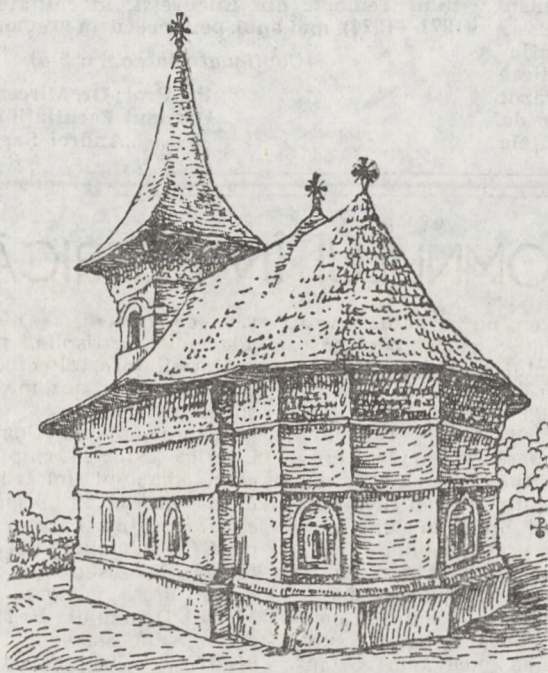
2. După Liturghie, părinții l-au chemat pe frate și l-au întrebat zicând: „Vestește-ne dacă ți-a arătat ceva Dumnezeu, ca să ne folosim și noi". Iar el plângând a început să le zică așa: „Cum s-a terminat Canonul... și s-a citit învățătura Apostolilor, iar diaconul se pregătea să citească Evanghelia, am văzut atunci că s-a deschis acoperșul bisericii și s-a arătat cerul și fiecare cuvânt al Sfintei Evanghelii era ca un foc până la cer. Iar când s-a terminat citirea Evangheliei, au venit clericii din diaconicon (proscomidiar, n.n.), ținând împărțirea Sfintelor Taine. Și am văzut cerurile deschise (Apc. 19, 11) și foc care coboară și împreună cu focul multime de îngeri și arhangheli și deasupra lor două Persoane sfinte, a căror frumusețe n-o pot povesti, căci strălucirea lor era ca fulgerul — și în mijlocul acestor două Persoane, era un Prunc mic. Și îngerii stăteau jur împrejurul Sfintei Mese (Apc. 4, 6; 5, 11 și 7, 11), iar Pruncul în mijlocul lor. Și când s-au săvârșit rugăciunile dumnezeiești și au început clericii să frângă pâinile aduse înainte, am văzut cele două Persoane deasupra ei, cum țineau mâinile și picioarele Pruncului care era deasupra Sfintei Mese și cu sabia pe care o țineau au înjunghiat Pruncul și a curs sângele Lui în Potirul așezat pe Sfânta Masă. Și taind în bucățele trupul Lui, le-au pus deasupra pâinilor și s-au făcut pâinile trup. Atunci mi-am adus aminte de Apostolul care zice: „Căci Hristos, Paștile noastre, pentru noi s-a jertfit" (I Cor. 5, 7).

Iar când s-au apropiat frații ca să se împărțesească din Sfintele Daruri (prophora), li se dădea lor trup viu. Și după ce a fost chemat (Duhul Sfânt), zicând ei „Amin", s-a făcut pâine în mâinile lor. Și când am venit și eu să mă împărțesc, mi s-a dat trup și n-am putut să mă împărțesc. Și am auzit în urechile mele un glas care îmi zicea: „Omule, pentru ce nu te împărțești, nu e acesta ce ai cerut?" Iar eu am zis: vai mie, Doamne, nu pot să mă împărțesc cu trupul...". Deci, dacă crezi, împărțește-te cu ceea ce ai în mână. Și cum am zis: „Cred, Doamne..." s-a făcut trupul care era în mâna mea, pâine. Și mulțumind lui Dumnezeu, m-am împărțit din Sfintele Daruri (prophora). Și după ce a înaintat Liturghia și clericii au ajuns în același loc, am văzut iarăși Pruncul în mijlocul celor două Persoane și, în timp ce clericii consumau darurile, am văzut iarăși acoperșul bisericii deschis și puterile Dumnezeiești înălțându-se la cer".²

De aceea, Taina liturgică a cutremurat de-a lungul istoriei creștine, atâtea inimi credincioase, care au dat slavă lui Dumnezeu, pentru Marea Sa Iubire, față de noi păcătoșii, și negăsind, pe măsură haina cuvântului, care să înveștimețe, în toată majestatea ei, Taina Euharistică, Taina mântuirii noastre, care mare este! Sfântul Ioan de Cronstadt zicea că „Dumnezeiasca Liturghie este cu adevărat slujbă cerească pe pământ, în cursul căreia, Dumnezeu însuși, într-un mod special, imediat și foarte aproape este prezent și locuiește cu oamenii, fiind El însuși Săvârșitorul nevăzut, care aduce (darurile) și care Se aduce (pe Sine ca dar). Nu există pe pământ ceva mai sfânt, mai sublim, mai mare, mai solemn, mai dătător de viață, decât Liturghia. Biserica în acel moment devine un cer pământesc. Cel care slujește îl preamărește pe Hristos însuși, pe îngeri, pe Heruvimi, pe Serafimi și pe Apostoli".³

Atât de nepătrunsă este Taina Sfintei Liturghii, încât numai ochiul credinței, luminat de harul Sfântului Duh, se poate ancora în frumusețile sacrale și darurile Euharistice. În Taina liturgică, se coboară cerul pe pământ, îl luminează și-l sacralizează, iar Cosmosul întreg parcă pătrunde în aura Bisericii, în alai de sărbătoare, cu freacă de vieții ce abundă, psalmodiind imn de slavă, Ziditorului a toate. Părintele Arsenie, cel care ani de-a rândul și mulți ani sub interdicțiile regimului nefast, a antrenat, la vremea sa, obștea mănăstirii și pe nenumărați credincioși, îndrumându-i, în duh filocalic, spre Împărăția lui Dumnezeu, zicea că „toată lumea ar trebui să vie la Sfânta Liturghie, că pentru dănuirea lumii e darul acesta pe pământ... Dumnezeu, coboară între oameni și suie oamenii la Sine, pe scara Sfintei Liturghii".⁴

Părintele Stăniloae, „Patriarhul" Teologiei Ortodoxe, în profunzimea gândirii și trăirii sale, cu smerenia și competența care l-au caracterizat spunea că: „În unirea deplină cu Hristos, Cel jertfit,

făcându-ne un trup și sânge cu El, fără confundare, urcăm ca o comunitate, pentru ca și membrii ei să se predea împreună cu El, Tatălui, și unul altuia, ca Tatăl să fie toate în toți". Ori, nu zicem în Sfânta Liturghie: „Pe noi însine și unii pe alții, și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu, să o dăm"? De aceea, accentua Părintele că: „momentul culminant, în Sfânta Liturghie, este unirea cu Dumnezeu, prin împărțirea de trupul și de sângele Lui (Hristos), în care nă se comunică toată dragostea Lui față de noi și față de Tatăl".⁵

Cu iubirea cu care coboară Dumnezeu, la noi și ni Se dăruiește, suntem datorți și noi să ne înfățișăm, cu toată iubirea noastră, a unora față de ceilalți, și toți împreună să formăm o „comuniune" sufletească, deoarece suntem copiii Lui, și așa să o desăvârșim în „comuniunea" cu Dumnezeu. Prin Sfânta Împărțire cu Trupul și Sângele Domnului, formăm cu adevărat, trupul lui Hristos — Biserica cea vie, cum zicea Sf. Apostol Pavel: „Voi sunteți trupul lui Hristos și mădulare (fiecare) în parte".⁶ Și, unindu-ne cu Hristos, ne unim cu însuși Dumnezeu, Cel preamărit în Sfânta Treime, și devenim făpturi noi. De aceea, zice un Sfânt Părinte, că: „După ce te-ai împărțit cu trupul și sângele lui Hristos, pleacă-te cu chip de rugăciune și venerare, rostește: „Amin". Sfințește-te împărțindu-te din sângele lui Hristos. Și pe când sunt încă umede buzele tale, du degetele la gură și sfințește cu umezala buzelor tale ochii, fruntea și celelalte simțuri. Apoi, așteptând rugăciunea, mulțumește lui Dumnezeu, că te-a învrednicit de atât de mari Taine".⁷

Un mare scriitor creștin, din sec. al XIV-lea, propus la un moment dat, să fie patriarh al Bizanțului, zicea cu atât de convingere că: „ceea ce ne duce la desăvârșire și ceea ce desăvârșete unirea deplină între om și Dumnezeu..., este tocmai Ospățul cel sfânt, care

(Urmare din pag. 1)

p. 64). În același sens trebuie înțeleasă și acea sentință patistă că „omoaară carnea și vei dobândi trupul", deci eliberarea trupului de sub influența pornirilor sale carnale, pentru a-i reda puritatea și identitatea sa adevărată.

Nimeni n-a cunoscut și n-a practicat mai bine postul, așa cum au făcut-o Sf. Părinți ai pustiei, ei fiind cei care au arătat că, dincolo de orice răstălmăcire, postul este mai întâi de toate o tehnică care presupune înțelepciune și multă răbdare, disciplină și metodă, o temeinică cunoaștere a firii umane, cât și a adevărilor revelate, și mai presus de toate, o credință neștrămutată în Dumnezeu, toate având drept scop final, purificarea, apropierea și trăirea în taina lui Dumnezeu.

Unii dintre acești adevărați apleți ai lui Hristos, considerau pasiunile trupului ca pe un rău lăuntric, boli ascunse, care-l înstrăinează pe om de la adevărata lui identitate, iar prin post nu facem altceva decât să prevenim rădăcina acestui rău din ființa noastră.

Alții considerau patimile care ne pierd, drept impulsuri dinamice sâdite de Dumnezeu în inima omului, și care inițial au avut o orientare bună, dar care și-au schimbat sensul prin păcat, scopul nostru fiind acela de a le re-așeza în făgașul lor inițial, și nu de a le elimina.

Un alt aspect evidențiat în permanență de Părinți, este acela că postul nu vizează în exclusivitate trupul, în detrimentul sufletului, ci trupul și sufletul deopotrivă, trebuie cunoscut în toată complexitatea lor, și mai ales în unitatea lor, ele nefiind două părți distincte și independente, ci doar două jumătăți ale unuia și aceluiasi întreg. O perspectivă asupra omului, în care el este despărțit și privit doar în părțile sale constituitive, păținind pe una în detrimentul celeilalte, a insistat numai asupra uneia și a neglijat pe cealaltă, aceasta s-ar dovedi extrem de păgubitor pentru noi, căci finalmente ar provoca o ruptură în unitatea ființei noastre „omul nu e mântuit de trupul său, ci în trupul său, nu este mântuit de lumea materială, ci împreună cu ea" (K. Ware, op. cit., p. 147).

Abia după o cunoaștere temeinică a funcțiilor trupesti, și mai ales a limitelor sale, se poate purcede la transformarea omului prin adaptarea neconținută la idealul de perfecțiune al vieții dumnezeiești căci în esența ei toată această uriașă nevoită a postului nu este altceva decât adaptarea progresivă a trupului și a sufletului la idealul unirii cu Dumnezeu. Spre finta finală nu accedem doar cu o jumătate a ființei noastre ci „omul întreg intră în comuniune cu Dumnezeu" spunea Părinții. Ilustrăm acest fapt, printr-un singur exemplu. Nichita Stethatos, ucenic și biograf al Sf. Simeon Noul Teolog, scrie despre el că ajunsese la o așa de mare stăpânire a trupului și a sufletului, încât în trăirile sale extatice străbatea materia și greutatea trupului, se elibera de ele, și nedespărțindu-se niciodată de Dumnezeu, se unea cu El integral.

ne face mai înrudiți cu Hristos, chiar decât suntem cu părinții noștri care ne-au născut trupest".⁸

De mare și neprețuit folos, nu numai vremelnice, ci și veșnic, ne este nouă creștinilor, trezirea la adevărata trăire în Hristos și intrarea în comuniunea iubirii cu El, în Taina Sfintei Liturghii — Marea Iubire!

Urmărind, în continuare, firul slujirii liturgice, după ectenia: „Drepti primind dumnezeieștile, sfintele... lui Hristos Taine... preotul încheie cu ecfonul: „Că Tu ești sfințirea noastră și Tia slavă înălțăm Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în veșii veșilor, iar strana zice: „Amin". Și după ce toate ale Ospățului duhovnicesc s-au plinit, preotul slujitor invită adunarea Bisericii, zicând: Cu pace să ieșim și strana răspunde: Intru numele Domnului. Dacă Sfânta Liturghie s-a început: Cu pace Domnului să ne rugăm... încheierea ei se face cu această sfântă și sporită pace și cu rugăciune, căci zice preotul (respectiv diaconul, acolo unde este): Domnului să ne rugăm. Apoi, preotul luându-și Liturghierul (nu se pornește fără carte, pentru solemnitatea momentului), ieșe prin sfintele uși (împărțești), merge în mijlocul bisericii, și făcând o închinăciune spre răsărit, citește cu glas mare Rugăciunea amvonului: „Cel ce binecuvintează pe cei ce Te binecuvintează, Doamne, și sfințești pe cei ce nădăjduiesc intru Tine, mântuiește poporul Tău și binecuvintează moștenirea Ta. Plinirea Bisericii Tale o păzește; sfințește pe cei ce iubesc podoaba casei Tale; Tu, pe aceștia îi preamărește cu Dumnezeiască puterea Ta; și nu ne lăsa pe noi cei ce nădăjduim intru Tine. Pace lumii Tale dăruiește, bisericilor Tale, preoților (aici vor face pomeniți potrivit îndrumărilor Sfântului Sinod), și la tot poporul Tău. Că toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este pogorând de la Tine, părintele luminilor, și Tia slavă (mărire) înălțăm. Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în veșii veșilor", strana: Amin. Apoi: Fie numele Domnului binecuvântat de acum și până în veac (de trei ori), iar în Săptămâna Luminată: Hristos a înviat din morți... (de trei ori).

Preotul se pleacă spre credincioși în dreapta și în stânga, intră în altar prin sfintele uși, îndreptându-se spre proscomidier și zicând în taină: „Plinirea Legii și a proorocilor Tu însuși fiind, Hristoase, Dumnezeu nostru, Cel ce ai plinit toată rânduiala părintească umple de veselie inimile noastre, totdeauna, acum și pururea și în veșii veșilor, Amin". Apoi, preotul zice: Domnului să ne rugăm, iar strana: Doamne miluiește, iar preotul binecuvântând credincioșii cu sfânta Cruce, zice: „Binecuvântarea Domnului peste voi, cu al Său har și cu a Sa iubire de oameni, totdeauna, acum și pururea și în veșii veșilor, strana: Amin.

După aceasta, preotul face otpustul sau încheierea Sfintei Liturghii și închinându-se către icoana Mântuitorului, zice: Mărire (slavă)

POSTUL — eliberare și transfigurare

Aminteam mai sus că postul este asimilat întrucâtva cu mortificarea fiziologică, și în parte afirmația este adevărată. Postul are ceva în comun cu mortificarea, și, până la un punct se confundă, căci postul este și el o „omoraire", fără a se ignora aspectul său spiritual. Din punct de vedere psihologic, mortificarea este o continuă strunire, o permanență educare a simțurilor, prin care ființa noastră intră în contact nemijlocit cu lumea exterioară. Simțurile sunt porțile prin care lumea cu toate ispitele sale năvălește în noi, ne inundă, și care, atâta timp cât nu vor fi strunite și supuse unei ordini interioare, ne vor risipi, înstrăinându-ne de scopul vizat.

Dacă în genere, lumea exterioară ne solicită și ne îndepărtează de Dumnezeu, prin post nu facem altceva decât să prevenim această risipire, iar cea mai bună metodă de preîntâmpinare este reculegerea lăuntrică, întoarcerea ființei în propriul său interior.

Creștinismul acceptă mortificarea doar în sensul său de purificare, ca pe o continuă sustragere de sub influența răului, ca pe o eliberare lăuntrică „posedând ceva ai pierdut totul. Posezând ceva ești, de fapt, cel posedat. Numai posedând pe Dumnezeu posedăm totul și ne eliberăm de micile pasiuni ale acestei lumi" (N. Crainic, Sfințenia, implinirea umanului, p. 90).

Prin sustragere și întoarcere în propria interioritate se poate atinge starea de apatie, care însă, privită dintr-o perspectivă îngustă, nu poate apărea ca o monstruoasă morală, și într-un anumit sens chiar aceasta și este, pentru că indigența și lipsa de sensibilitate față de lume și față de tine însuși este tot ce poate fi

mai străin de duhul creștinismului.

Cu toată aparența sa paradoxală, starea de apatie dorită de fapt în creștinism, are un cu totul alt înțeles. Să te birui pe tine și să te pui la dispoziția lui Dumnezeu, să l te oferi liber, stare din care vei dobândi o altă perspectivă a lucrurilor. Să treci permanent dincolo de tine, să te înscrii în ordinea lui Dumnezeu.

Biserica Ortodoxă accentuează în permanență aspectul, și mai ales scopul spiritual al postului. Curățirea patimilor prin stăruința în harul divin ne poate duce la ceea ce Părinții numeau despătimirea, deci nu lipsa patimilor, ci ridicarea deasupra lor. Nu anihilarea lor, ci eliberarea de influența lor negativă. Cel mai fericit mod de a exprima această stare este aceea de curăția inimii, deci revenirea din starea de risipire, la starea de unitate și pace interioară.

Gânduri și amintiri la o aniversare

(Urmare din pag. 1)

Buzău (ian. 1980—ian. 1982), iar de la 7 februarie 1982 mitropolitul Ardealului.

După mai bine de un sfert de veac de slujire arhierescă din care aproape 15 ani la Sibiu, este foarte greu de făcut un bilanș sau o sinteză a realizărilor Antonie. Cert este că s-a impus și va rămâne în viața și istoria Bisericii noastre, ca om de cultură, ca ecumenist, ca și cititor de lăcașuri sfinte, ca propovăduitor al cuvântului Evangheliei.

După ce în anii tineriei, dar și mai târziu, s-a consacrat studiilor de Dogmatică, lucrând sub directa îndrumare a părintelui Dimitrie Stăniloae, episcopul și apoi mitropolitul Antonie a abordat o serie de teme privind trecutul Bisericii și al culturii românești. Ne gândim înainte de toate la cercetările sale de arhivă care au pus în lumină activitatea unor ierarhi ardeleni, cum au fost patriarhul Miron Cristea sau mitropolitul Miron Romanul, sau arhimandritul Lazăr Leon Asachi, tatăl cărturarului Gheorghe Asachi, sau cercetări cu privire la Episcopia de Hajduorog, prin care s-a urmărit deznăționalizarea unor români ardeleni, ori a înfățișat, dintr-o perspectivă nouă viața și opera unor personalități culturale românești de pretutindeni (Sofronie Vainov, Gheorghe Lazăr, stolnicul Constantin Cantacuzino, Petru Movilă, Andrei Șaguna, cuviosul Gherman din Dacia Pontică s.a.). Nu mai puțin importante sunt volumele sale de predici publicate la Sibiu sau recenta lucrare cu caracter pastoral, misionar privind viața preotului de mir, sau cartea intitulată sugestiv „Tradiție și libertate în spiritualitatea ortodoxă" ajunsă la a doua ediție, ori romanul, „Trei ceasuri în iad" sau volumele de predici și lucrări cu caracter pastoral-misionar.

În cadrul ecumenismului contemporan, locul mitropolitului Antonie este bine stabilit și recunoscut în mod unanim. Pe lângă participarea sa în diferite delegații sinodale românești care au vizitat alte Biserici creștine de-a lungul anilor, menționăm că a luat parte la a cincea Adunare generală a Consiliului Mondial al Bisericilor de la Nairobi în Kenya (1975), când a fost ales în Comitetul Central, apoi a condus delegația română la a șasea Adunare generală a aceluiași Consiliu, la Vancouver în Canada (1983); a fost delegat de Biserica noastră la zeci de întruniri ale unor comitete din cadrul Consiliului Mondial al Bisericilor, susținând peste tot pozițiile ortodoxe. Același lucru l-a făcut și în cadrul Adunărilor generale ale Conferinței Bisericilor Europene, fiind delegat (Engelberg 1974, Chania în Creta 1979), sau la diferite sesiuni ale acestora. În Comisia mixtă de dialog între Biserica Ortodoxă și cea Romano-catolică. Ample reportaje asupra acestor participări a publicat întotdeauna fie în revista „Biserica Ortodoxă Română", fie în „Mitropolia Ardealului" (azi „Revista Teologică") fie în „Telegraful Român".

Realizările de ordin constructiv sunt tot atât de importante. Pe lângă restaurările de la Centrul eparhial Buzău în noua clădire din incinta reședinței din Sibiu, mitropolitul Antonie își înscrie numele în rândul ctitorilor de mari așezări mănăstirești prin tot ceea ce a făcut la mănăstirea Brâncoveanu — Sămbăta de Sus.

În plină epocă comunistă pe când se demolau biserici în București și ridicat noile clădiri și o biserică în această mănăstire, în stilul specific ctitorilor brâncoveniști din Țara Românească. Noua ctitorie a fost sfințită de patriarhul ecumenic Barolomeu I și de patriarhul nostru, P.F. Teoctist, înconjurat de un mare sobor de arhieri, preoți și diaconi din cuprinsul ambelor Patriarhii, la praznicul Adormirii Maicii Domnului din anul 1993, când s-a făcut și canonizarea oficială a „Brâncovenilor". Noua ctitorie va rămâne peste veacuri un simbol al spiritualității românești, o mănăstire cu nimic mai prejos decât marile ctitorii vovodale ale evului mediu românesc.

Fără îndoială că o simplă creionare a strădanilor mitropolitului Antonie este insuficientă pentru a-i contura pe deplin personalitatea de om de cultură, ecumenist, ctitor, predicator și îndrumător al activității misionare și sociale din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre. Un lucru este cert și anume acela că I.P.S. Sa și-a creat singur, prin tot ceea ce a lucrat, un loc de frunte în rândul marilor Săi înaintași de la carma Mitropoliei Ardealului.

Închinându-i aceste rânduri omagiale, scotesc că nu poate fi o rugăciune-mare mai cuprinzătoare și mai bogată în simțăminte decât aceea pe care ne-o oferă Liturghierul ortodox și pe care preoții din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre o rostesc la fiecare Sfânta Liturghie: „Întâi pomenește, Doamne, pe înalt Prea Sfințitul Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Antonie, pe care-l dăruiește Sfintelor Tale biserici, în pace, întreg, cinstit, sănătos, îndelungat în zile, drept învățând cuvântul adevărului Tău".

Intru mulți ani înalt Prea Sfințite Părinte!

Ţie, Hristoase Dumnezeu, nădejdea noastră, mărire Ţie, iar strana: Mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, totdeauna, acum și pururea și în veșii veșilor, Amin. Doamne miluiește (de trei ori), Părinte, binecuvintează. Preotul face încheierea după caracterul zilei în care se slujește Sfânta Liturghie, apoi se întoarce spre icoana Mântuitorului și închinându-se, zice: Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeu nostru, miluiește-ne pe noi, iar strana: Amin.

Acum se împarte anafora credincioșilor care n-au mâncat, se face miruirea lor (după caz, sau stropire cu aghiazmă la zilele rânduite). Preotul potrivește (consumă) Sfintele Taine rămase în Sfântul Potir, cu frică și cu toată paza, ca nu cumva vreo fărâmițură sau pârțică, oricât de mică să cadă sau să rămână în Sfântul Potir, își spală mâinile și citește apoi rugăciunile de mulțumire după împărțire. În final, se dezbracă de sfintele veșminte, sărutându-le ca și la îmbrăcarea, în parte, și zicând: „Acum slobozește pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace că văzură ochii mei mântuirea Ta...".⁹ Apoi, după rugăciunile: Sfinte Dumnezeu, Prea Sfântă Treime, Tatăl nostru și două tropare ale Sf. Ioan Gură de Aur, respectiv ale Sf. Vasile cel Mare, sau Sf. Grigorie Dialogul, potrivit Sfintei Liturghii pe care a săvârșit-o, încheie cu: Și Acum: „Ceea ce ești creștinilor ocrotitoare neîmfruntată și mijlocitoare stăruitoare către Făcătorul, nu trece cu vederea glasurile cele de rugăciune ale păcătoșilor; ci sârguiește, ca o bună, spre ajutorul nostru, care cu credință strigăm către tine: Grăbește spre rugăciune și te nevoiește spre mijlocire apărând pururea. Născătoare de Dumnezeu, pe cei ce te cinstesc pe tine". Se zice apoi: Doamne miluiește de 12 ori, Ceea ce ești mai cinstită... Mărire... Și acum... Amin. Lui Dumnezeu, Cel în Treime mărit, laudă! Și „Să mergem dar la lăcașul Lui și să ne închinăm la așternutul picioarelor Lui".¹⁰ „Gustând și văzând cât de Bun este Domnul" în MAREA SA IUBIRE, AMIN.

Și așa să facem. AMIN! AMIN!

- 2 Patericul Sinitic, op. cit., pg. 46—48.
- 3 Sf. Ioan de Cronstadt: op. cit., pg. 178.
- 4 Ieromonah Arsenie Boca: Cărarea Împărăției, Edit. Sfintei Episcopii Ort. Rom. a Aradului, 1995, pg. 124.
- 5 Preot Prof. Dr. Dimitrie Stăniloae, Spiritualitate... op. cit., 139 și 435.
- 6 I Cor. 12, 27.
- 7 Sf. Chiril al Ierusalimului: Cateheze V Mistagoge, op. cit., pg. 577.
- 8 Nicolae Cabasila: Despre Viața în Hristos, op. cit., pg. 108—109.
- 9 Lc. 2. 29—32.
- 10 Ps. 131, 7.
- 11 Ps. 33, 8.

Sărbătorirea Î. P. S. Mitropolit ANTONIE al Ardealului, la împlinirea a 70 de ani Înalt Prea Sfinția Voastră*

La 17 nov. a. c., I. P. S. Mitropolit ANTONIE al Ardealului a împlinit 70 de ani de viață, dintre care aproape o jumătate de veac în slujba Bisericii noastre strămoșești.

Cu acest prilej la Mănăstirea Brâncoveanu, Sâmbăta de Sus, jud. Brașov, a avut loc duminică, 10 nov. 1996, o manifestare omagială la care au luat parte membri ai Sf. Sinod, autorități civile și militare ale județelor Sibiu și Brașov, oameni de cultură, membri ai familiei I. P. S. Sale, consilieri, protopopi și membri ai Consiliului Eparhial Sibiu, profesori ai Facultății de Teologie Sibiu, numeroși alți invitați.

Festivitatea a debutat cu Sfânta Liturghie arhierescă, slujită în soborul noul paraclis al mănăstirii.

Din soborul slujitor au făcut parte: I. P. S. Mitropolit ANTONIE al Ardealului, I. P. S. DANIEL al Moldovei și Bucovinei, I. P. S. BARTOLOMEU, Arhiepiscopul Clujului, P. S. GHERASIM al Râmnicului, P. S. CASIAN al Dunării de Jos, P. S. LAURENȚIU al Caransebeșului, P. S. IOAN al Oradei și P. S. IOAN al Covasnei și Harghitei.

Predica zilei a fost rostită de către I. P. S. DANIEL al Moldovei, după care I. P. S. BARTOLOMEU al Clujului a rostit un ales cuvânt de omagiu la adresa Întăistătorului Mitropolit Transilvaniei.

Soborul mănăstirii a oferit apoi o agapă frățească în trapeza mănăstirii.

La masă au rostit toasturi: P. C. Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, decanul Facultății de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu, care a prezentat o schiță biografică a I. P. S. ANTONIE, P. C. Pr. Prof. Dr. Ioan Bria, dl. Nicolae Nan, președintele Consiliului Județean Sibiu, dl. Dan Condurat, primarul orașului Sibiu, dl. Ioan Ghișe, primarul orașului Brașov, pr. Petre Ciobanu, vechi prieten al I. P. S. Sale, P. C. arhim. Teofil Părdianu și d-na prof. Anca Sârghie.

Tuturor le-a răspuns I. P. S. Mitropolit ANTONIE care a mulțumit celor prezenți pentru participarea la acest eveniment din viața I. P. S. Sale, precum și tuturor celor care i-au adresat mesaje de felicitare cu acest prilej. Au transmis mesaje și telegrame de felicitare: membri ai Sf. Sinod al B.O.R., în frunte cu P. F. Părinte TEOCTIST, patriarhul României, personalități ale lumii culturale, Secretariatul de Stat pentru Culte, Academia Română, Societatea Română de Radiodifuziune, Academia Trupelor de Uscat din Sibiu, Liga Tineretului Ortodox ș.a.

Tot cu acest prilej, I. P. S. Mitropolit ANTONIE a oferit, joi, 14 nov. 1996, la Reședința Mitropolită din Sibiu, o Recepție la care au luat parte angajații Centrului Eparhial Sibiu, ai Facultății de Teologie „Andrei Șaguna” Sibiu, preoți din oraș, membri ai Adunării Eparhiale Sibiu, alți invitați.

După cuvântul rostit de P. C. decan Mircea Păcurariu, care a transmis cu acest prilej I. P. Sale, cele mai alese gânduri și urări de sănătate și de îndelungată înzire din partea colaboratorilor I. P. S. Sale și a tuturor celor prezenți, I. P. S. Mitropolit ANTONIE a făcut o trecere în revistă a principalelor momente din viața I. P. S. Sale, începând cu copilăria din Stolniceni de la Cogălnic, continuând apoi cu refugiu în Basarabia în România, desăvârșirea studiilor, intrarea în monahism, perioada de detenție sub vechiul regim, continuarea studiilor la Oxford și apoi alegerea ca Episcop vicar patriarhal în 1970, apoi Episcop de Buzău și din 1982 Mitropolit al Ardealului.

Redacția „Telegrafului Român” urează I. P. S. Mitropolit ANTONIE cu acest prilej aniversar, cele mai alese doriri de bine și sănătate, cu noi și alese împliniri în slujba Bisericii noastre strămoșești și a poporului român celui binecredincios.

Întru mulți și fericiți ani I. P. S. Părinte Mitropolit!

Arhid. Drd. VISARION BALȚAT

PATRIARHIA ROMÂNĂ

București 13 nov. 1996
Nr. 279

Înalt Prea Sfinția Voastră*

Cu prilejul celei de-a 70-a aniversări a Înalt Prea Sfinției Voastre, Vă suntem alături cu sufletul, rugându-ne Bunului Dumnezeu să Vă dăruiască sănătate, spor duhovnicesc și putere spre împlinirea slujirii arhieresti la care Duhul Sfânt V-a chemat.

„LA MULȚI ANI!”

Cu frățescă dragoste Vă îmbrățișăm
în Hristos Domnul,

† TEOCTIST

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

* Mesaj adresat de către P. F. Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române cu prilejul împlinirii a 70 de ani a I. P. S. Antonie Plămădeală.

Așa cum am arătat și în articolele precedente, monahismul în anglicanism a reinviat odată cu apariția primelor comunități de maici, comunități care au făcut începutul. Le-au urmat relativ destul de repede, în cronologia apariției, comunitățile de călugări. Aceste comunități nu au fost de la bun început așezate pe baze ferme, ele cunoscând sușuri și coborâșuri, momente de glorie și de deznădejde, dar multe dintre ele au rezistat probei timpului și au ajuns ca astăzi să se constituie în Comunități cu o bază bine definită, cu rânduieli ferme, și cu un prestigiu deosebit în Biserica Anglicană.

Un astfel de exemplu îl constituie și Comunitatea Învierii sau cum este numită în limba engleză: Community of the Resurrection sau mai pe scurt CR; comunitate pe care o voi prezenta în cele ce urmează.

CR a luat ființă în ziua de Saint James (Sf. Iacob), în data de 25 iulie 1892, atunci când, fondatorul și cel care avea să devină și primul Superior, și l-am numit aici pe Charles Gore, împreună cu alți cinci frați, au depus primele voturi monahale, în Capela de la Pusey House, Oxford. Casa doctorului Pusey a rămas de altfel, timp de un an casă a comunității nou înființate.

După unele peregrinări, în 1898 CR și-a mutat cartierul general la Hallcroft, lângă Mirfield, în comitatul Yorkshire, unde se află și astăzi. În data de 4 mai casa de la Mirfield a fost binecuvântată de episcopul de Wakefield, devenind astfel Casa Învierii (House of the Resurrection), ca care ulterior a fost cumpărată de comunitate.

În anul 1901, Charles Gore, care era Superiorul (starețul) comunității, a fost numit episcop de Worcester, iar în ziua de 6 ianuarie 1902, Walter Frere a fost ales Superior, în locul său. Aceștia doi, Charles Gore și Walter Frere, au fost personalitățile de prim rang care au jalonat începuturile CR și care, și-au pus amprenta într-un mod pregnant, asupra evoluției ulterioare a Comunității, activitatea laborioasă a celor doi putând să constituie oricând un subiect de studiu separat.

„Pe Tine Te lăudăm, pe Tine Te binecuvântăm,
Ție îți mulțumim și ne rugăm Ție, Dumnezeu
nostru”.

Ziua de astăzi este o zi deosebită pentru viața Bisericii noastre în general, a Bisericii Ortodoxe Române, și în special pentru Mitropolia Transilvaniei, pentru că astăzi am adus rugăciuni de mulțumire Prea Sfinției Treimi pentru darurile revărsate asupra Întăistătorului Bisericii Ortodoxe din Transilvania, I. P. S. Mitropolit Antonie.

În ziua în care un creștin celebrează sau prăznuiește ziua de naștere sau un eveniment deosebit din viața sa, cel dintâi lucru pe care trebuie să-l facă este de-a aduce mulțumire lui Dumnezeu pentru darul vieții, pentru binefacerile primite de la Dumnezeu și pentru ajutorul primit de la Dumnezeu în activitatea pe care creștinul o desfășoară în lume pentru mântuirea lui și binele semenilor lui.

Când un arhieru, un preot sau un diacon aniversază ziua de naștere, aceștia în mod normal trebuie să slujească Sfânta Liturghie în ziua aceea. De ce? Pentru că Sfânta Liturghie sau Euharistia Bisericii este cea mai înaltă activitate a omului și cea mai solemnă și puternică rugăciune pe care Biserica o aduce Prea Sfinției Treimi.

Astăzi, așadar, ne-am adunat aici la Mănăstirea Sâmbăta mai mulți ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist, care acum se află în Armenia, într-o vizită frățească. Noi ne-am adunat aici la Sâmbăta pentru a aduce mulțumire și recunoștință lui Dumnezeu pentru darurile pe care le-a revărsat asupra Bisericii Ortodoxe din Transilvania, asupra Întăistătorului ei I. P. S. Mitropolit Antonie.

Rugăciunea de mulțumire sau de recunoștință adusă lui Dumnezeu este o activitate de zidire a noastră sufletească. A recunoaște că ai primit existența, că trăiești în lumea aceasta și că activezi, desigur darurile pe care Dumnezeu ți le-a dat, le pui în slujba oamenilor pentru mântuirea ta și a lor, înseamnă a te zidi sufletește, a crește duhovnicește. Recunoștința sau mulțumirea este, așadar, o lucrare de zidire și înălțare sufletească. Cu cât omul mulțumește mai mult lui Dumnezeu și semenilor săi pentru binefacerile primite, cu atât el devine mai uman, mai om.

În anticritica omul a fost definit ca ființă socială. Din punct de vedere creștin, această definiție nu este suficientă. O anumită sociabilitate au și animalele, dar ceea ce distinge în mod deosebit pe om de animale este conștiința recunoștinței, a grațitudinii sau a mulțumirii gândite și exprimate în forme multiple. De aceea, am putea defini omul, din punct de vedere creștin, ca fiind o ființă euharistică sau o ființă mulțumitoare, o ființă care practică recunoștința.

În Liturghia de astăzi, momentul cel mai înalt al rugăciunii noastre a fost mulțumirea adusă lui Dumnezeu. De aceea, I. P. S. Mitropolit Antonie a fost Protosol Liturghiei de astăzi și împreună cu noi a adus mulțumiri lui Dumnezeu pentru darurile revărsate asupra persoanei sale, asupra lucrării sale și asupra Bisericii Ortodoxe din Transilvania.

Este semnificativ faptul că această mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru cei 70 de ani de viață I. P. S. Mitropolit Antonie o săvârșește aici într-o zidire nouă, într-o recitatorie a Mănăstirii Brâncoveanu. Faptul că ne aflăm într-o zidire nouă se leagă cu ceea ce spuneam despre recunoștință ca zidire.

Un ierarh, un arhipăstor este un ziditor de suflete. El zidește sufletește prin cuvântul vorbit (prin predică), prin cuvântul scris și prin cuvântul făcut (prin cuvântul exprimat în lucrări, în zidiri). Toate acestea, în viața și personalitatea I. P. S. Antonie se leagă în chip minunat. Înalt Prea Sfinția Sa împlinește anul acesta 48 de ani de slujire preoțească: ca ierodiacon la Mănăstirea Prislop, ca ieromonah la Mănăstirea Slatina din Moldova, ca episcop vicar patriarhal la București, ca episcop al Buzăului și ca Mitropolit al Transilvaniei.

Prin cuvântul vorbit a zidit, prin cuvântul scris (aproape 20 de cărți și o multime de studii și articole) a zidit, iar prin ceea ce a făcut ca edificii bisericesti iarăși a zidit. Această biserică, această incintă, această reînnoire a ctitoriei vovodale a lui Constantin Brâncoveanu este un cuvânt și un imn zidit. De aceea, putem spune că un arhieru vrednic marchează prin gândirea sa, prin evlavia sa, prin cultura sa, prin simțul său practic, prin simțul său pastoral, întreaga viață a Eparhiei sau a Bisericii pe care o conduce într-o anumită zonă a țării. Această zidire duhovnicească este o împreună-lucrare cu Dumnezeu. Este plin de înțeles faptul că cea mai specifică binecuvântare arhierescă este binecuvântarea asupra întregului univers: „Doamne, Doamne, caută din cer și vezi și cercetează lumea aceasta pe care a zidit-o dreapta Ta și o desăvârșește pe ea”. Lucrarea arhierescă este o lucrare de zidire spirituală spre desăvârșire. Noi, ierarhii mai tineri, aducem mulțumire lui Dumnezeu pentru darurile revărsate asupra Bisericii din Transilvania, prin Întăistătorul ei și prin ceilalți ierarhi ai ei dar, în același timp, exprimăm recunoștință I. P. S. Antonie pentru faptul că, prin tot ceea ce a scris și a făcut a contribuit la zidirea Ortodoxiei românești. Delegațiile străine care vin aici văd, deodată, o om practică și un cărturar, un om cu simțul dragostei profunde pentru dreapta credință și cu o deschidere ecumenică, un om cu simțul dragostei pentru patrie și cu o deschidere spre universal. De aceea, în numele Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist, al ierarhilor prezenți și în numele tuturor membrilor Sfântului Sinod, Vă adresăm Înalt Prea Sfinției Părinte Antonie, ani mulți și binecuvântați pentru că să zidiți în continuare opere spirituale și materiale, ca prin lucrarea Înalt Prea Sfinției Voastre să simțim în continuare că Dumnezeu iubește Biserica Sa din poporul român, că lucrăm împreună pentru mântuirea și desăvârșirea în Hristos Domnul.

Să trăiți întru mulți și fericiți ani, Înalt Prea Sfinției Părinte ANTONIE!

† DANIEL

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

* Cuvântul Înalt Prea Sfințitului Părinte Mitropolit Daniel, al Moldovei și Bucovinei, cu ocazia împlinirii a 70 de ani de viață ai Înalt Prea Sfințitului Antonie, Mitropolitul Transilvaniei.

COMUNITATEA ÎNVIERII (Community of the Resurrection)

Între anii 1902—1905, noua reședință a Comunității suferă multe și ample transformări, dintre care cea mai importantă este aceea a modificării radicale a unui grajd, care printr-o serie de acțiuni și soluții constructive va deveni „College of the Resurrection” (Colegiul Învierii). Tot în această perioadă reședința CR este extinsă, datorită numărului sporit de membri.

Intenția membrilor Comunității era ca aceasta din urmă să fie alcătuită din preoți ce desfășurau diferite activități pastorale, evanghelice, literare și educaționale.

Ca și activitate pastorală poate fi considerată organizarea de „retreats” (O perioadă de odihnă activă de câteva zile, organizată pentru preoți și credincioși, în care programul de odihnă se împletește cu cel de rugăciune și de servicii divine, toate după un orar bine stabilit). Tot în cadrul activității pastorale, se încadrează și tipărirea revistei trimestriale a Comunității, intitulată „CR”, revistă publicată prima dată în martie 1903, și a cărei apariție continuă și astăzi.

Activitățile misionare au fost și sunt privite ca un aspect esențial și proeminent al Comunității. Munca de evanghelizare începând odată cu deschiderea unei filiale, a Comunității, la Johannesburg în data de 25 martie 1903.

Studiul și activitățile aferente, au jucat și mai joacă un rol important în viața Comunității. Iar activitatea educațională a fost și este arătată prin întemeierea și conducerea de școli și de colegii. Un exemplu în acest sens îl constituie „College of the Resurrection”,

Sf. SIMEON METAFRASTUL

— Renumit scriitor aghiografic —
— 9 noiembrie —

Sfinții sunt pentru noi pilde de urmat, un model de viață creștină practică, prin imitarea acestora pe Iisus Hristos (I Corinteni XI, 1), care ne îndeamnă, a ne deslipi inima de tot ce este trecător, de la bunurile văzute, la cele nevăzute, de care „nu se va sătura ochiul a vedea și urechea a auzi” (Ecl. I, 8).

Și sfinții au fost oameni ca noi, cu neputințe, cu griji, cu greutate, cu preocupări de tot felul, dar dragostea lor curată față de Dumnezeu, față de aproapele a biruit, căci au pus pe primul plan grija pentru mântuirea sufletului (Matei VI, 33). Au trăit în diferite zone geografice, în diferite timpuri, între diferite popoare și limbi ale pământului precum și din toate stările sociale, dar care lucrând în mijlocul societății, în cadrul vieții de familie, la curțile imperiale, în munca lor de toate zilele s-au îngrijit și de sufletele lor, păstrând legătura cu Dumnezeu prin rugăciune, prin dragoste creștină și fapte bune, prin care și-au sfințit viața și și-au înscris numele lor în „Cartea Vieții” (Apoc. XX, 15). Și-au petrecut viața în foame și sete, în frig și în golicie, în lucru și sudoare, în privegheri și post, în rugăciune și cugetări sfinte, în goane și ocări. Au răcit prin pustii, prin munți neumblăți, prin peșteri și în crăpăturile pământului (Evrei XI, 37—38). Tot timpul îl petreceau cu folos și vremea cea mai lungă în petrecerea cu Dumnezeu, pentru ei era prea scurtă. Așa au slujit sfinții pe Dumnezeu.

Sfântul Simeon Metafrastul s-a născut pe la mijlocul sec. al X-lea și s-a săvârșit cu pace la sfârșitul acestuia. Se trăgea dintr-o familie înstărită de buni creștini din Constantinopol. A strălucit în toate științele vremii și a devenit înalt demnitar la curtea imperială ca logofăt și magistru, care a condus în stil mare afacerile imperiului bizantin, într-o epocă de mare înflorire, sub împărații Nichifor Foca (963—969), Ioan Tzimiskes (969—976) și Vasile II Bulgarogtonul (976—1025), (Filocalia V, pag. 277—280).

Pregătirea temeinică, darul vorbirii și scrierii frumoase, dar mai ales purtarea sa excelent creștină, l-au făcut cunoscut tuturor și iubit de toți demnitarilor curții. A făcut parte dintr-o solie de pace în Creta, ocupată de arabi de unde s-a întors cu bine și a cerut voie de la împărat să-l lase să se facă monah, dorință ce o avea de multă vreme tănuțată.

Deși se lipsea de un om de mare încredere și un bun ostaș, împăratul l-a îmbrățișat cu lacrimi și i-a zis: „Mergi, fiule, cu mila lui Dumnezeu, Căruia roagă-te și pentru păcatele mele”.

După ce s-a făcut monah, a dus o viață de mari nevoițe duhovnicești și a dovedit o mare smerenie și pocăință. A scris cuvântări de pocăință și de îndemn spre folosul creștinilor dreptcredincioși și avea totdeauna lacrimi pe obraz, plângând neincetat, în vreme ce medita la conținutul scrierilor sale. Lucrarea cea mai importantă a sa este „Viețile Sfinților”, adunate de prin diferite cetăți și locuri, aduse de oameni anume trimiși în acest scop, pe care le-a tradus și scris, înșirate calendaristic pe zile. Fapt cert, că de la această vastă lucrare i se trage numele de Metafrast adică traducător. Opera sa a avut o mare influență printre credincioși. A fost copiată de multe sute de ori. A avut și mulți imitatori.

Cunoscând marile ostenele ale sfântului, să slăvim pe Dumnezeu care i-a dat această putere (Filipeni IV, 13), să ne lase nouă o aleasă operă duhovnicească, care și astăzi la împlinirea unui mileniu, continuă să fie o mult solicitată hrană sufletească pentru credincioși.

Viața virtuoasă și un trai cinstit nu constă numai în a cugeta cele dumnezeiești, spune Ioan Moshu (Limonariu, Alba Iulia, 1991, pag. 27—8), în a avea credință dreaptă și în a te purta într-un anumit chip demn de creștin în lume, ci și în a cunoaște și „a consemna în scris viețile bărbaților virtuoși”, pentru a le lăsa spre urmare și pildă vie, celor ce ne vor urma.

Citirea acestora întărește credința, oțelesc voința, aduc mare mângâiere duhovnicească și ne călăuzesc pe calea practică a vieții creștine.

Sfântul Simeon Metafrastul, în tot timpul vieții sale, a căutat să fie la înălțimea chemării sale, de mare dregător împărătesc și mult smerit monah, respectând cu strictețe, voturile monahale, depuse de bună voie în fața Sfântului Altar. Se prăznuiește ca sfânt în ziua de 9 noiembrie a anului bisericesc.

Să ne hotărâm a călca cu încredere pe urmele sfinților, pe care i-au imitat atâtea generații de creștini înaintea noastră. Numai voința noastră fermă este aceea, care poate pogori Harul lui Dumnezeu în ajutorul nostru, pentru a învinge greutatea și piedicile ce ne stau în calea mântuirii.

Să ne rugăm lui Dumnezeu să ne dea și nouă tăria credinței, răvna dragostei și duhul smereniei, pe care le-au avut sfinții, pentru a ne îndrepta pașii, pe urmele lor.

Sfântul Eftem Sirul (306—378) ne îndeamnă părintește, zicând: „Să nu te temi, a călca pe calea cea bună (pe care au mers sfinții), ci numai să începi și te vei afla mergând”.

Ierodiacon Teofilact Ciobăcă
Mănăstirea Putna
— jud. Suceava —

fondat în 1902 și care activează și astăzi pe același domeniu pe care se afla și Comunitatea.

Ca și obiect de activitate al acestui colegiu putem enumera:

- asigurarea de persoane cu o vocație și o chemare reală în slujirea preoțească;
 - să testeze vocația, acestor persoane de mai sus, printr-o atentă selecție și o lungă perioadă de pregătire;
 - de a transmite spre a fi asimilată, o educație completă atât generală cât și specială, candidaților selectați;
- În mare aceste principii sunt cele care, și în ziua de astăzi, călăuzesc activitatea colegiului.

Odată cu mărirea numărului de membri ai Comunității, s-au diversificat și amplificat activitățile Comunității. Astfel, pe lângă o intensă activitate devoțională, de rugăciune și servicii divine, preoții comunității participă la viața parohială, acolo unde este nevoie, conduc „școli de duminică”, ca și alte activități misionare, toate acestea pe fundalul unei împliniri depline în slujirea în comun. Această slujire având rădăcina într-o expresie de sorginte dominicană și anume „a te ruga și a contempla, și a împărtăși și celorlalți roadele acestei contemplații, toată activitatea lor fiind îndreptată în direcția salvării sufletești a semenilor noștri.

Dezvoltarea și amploarea vieții monahale s-a răsrânt și asupra celor care, deși nu erau membri deplin ai CR, erau membri ai asociațiilor formate în jurul Comunității, persoane care împărtășeau aceleași idei și care ajutau în diferite moduri la aducerea la îndeplinire a intențiilor creștinești ale Comunității.

Astfel în 1903 ia ființă Fraternitatea Învierii, compusă la rândul ei din:

- Companions, bărbați și femei care își luau angajamentul să trăiască în lumea laică, având ca îndreptare o regulă de muncă și de rugăciune;

(Continuare în pag. a 4-a)

Ieromonah Pahomie Mățău

BISERICA. LĂCAȘ AL JERTFELOR

Născut creștin, poporul român și-a căutat înțelepciunea de-a lungul veacurilor în frica de Dumnezeu, prin care înțelegea teama de a nu-L supăra prin păcat, grija de a nu se depărta de El prin nepăsare și paza de a nu lua de la semen ce nu i se cuvine; sentimente ce au dospit frământătura credinței sale, oferind tuturor pâinea caldă și curată a iubirii de Dumnezeu și aproapele.

Așa se explică bunătatea și ospitalitatea românească rămasă proverbiaală în mărturisirile celor ce ne-au trecut pragul mioritic.

Numai așa se înțelege cumințenia românească, care nu areori culmina cu sfințenia celor plăcuți lui Dumnezeu, la vreme bine rânduită, pentru a fi călăuză domnilor și pildă creștinilor.

Pentru tot românul născut creștin, și nu făcut, există pe pământ trei lucruri sfinte: Biserica cu Tainele ei, glia strămoșească și familia sa, ele fiind de fapt culorile aceleiași lumini, a sfințeniei lui Dumnezeu, trecute prin prisma spectrală a imanenței. De ce Biserica? Deoarece în Biserica se naște a doua oară la o nouă viață, prin Taina Sf. Botez, plecându-și genunchii copilăriei până la vârsta împlinirii sale ca om prin Sf. Taină a Cununiei, hrănindu-se apoi cu adevărată mâncare și băutură pentru viață și după viață, prin Sf. Taină a Împărțășaniei, și prin Biserica se mută într-o altă lume așteptând „învierea morților și viața veacului”.

De aceea, românul nu a putut exista fără biserică, care este parte indispensabilă a ființei sale. Oriunde a fost, în câmpie, la deal sau la munte, el s-a înălțat făcând biserică; pe orice timp, de pace sau război, el s-a apărut zidind biserică; oricum a fost, înstărit sau sărac, el s-a îmbogățit agonisind și pentru biserică.

Nimic nu atestă mai deplin și convingător perenitatea noastră creștină pe aceste meleaguri ca aceste dalbe lumânări făcute de trup pentru suflet, începând cu cele aproape 30 de basilici paleocreștine de la Tomis, Adamclisi, Histria, Callatis, Niculițel, Dinogația-Garvăn, Basarabi, din sec. IV—V, culminând cu renumitele centre monahale ale veacului XV—XVII, vechi focare de cultură și rezistență națională în fața răuvoitorilor, continuând apoi cu toate celelalte lăcașuri de credință, dragoste și jertfă pe care ni le-au lăsat moștenire sfântă bunicii și părinții noștri.

În virtutea acestei tradiții bimilenare, orașele și satele românești de azi care sunt lipsite de biserică, înfruntă greutatea financiară pe care le cunoaștem cu toții, pentru a se înscrie în rândul ctitorilor de pe lungă pisanie a neamului nostru.

Precum odinioară David s-a jurat lui Dumnezeu că „nu voi da somn ochilor mei, nici genelor mele dormitare și odihnă tâmpelor mele, până ce nu voi afla loc Domnului, lăcaș Dumnezeului lui Iacov” (Ps. 131, 4—5), așa și astăzi, mulți credincioși, în frunte cu părintele lor duhovnicesc, nu-și găsesc liniște sufletului și rost vieții până nu ridică lui Dumnezeu „casă sfântă” (Ps. 137, 2) pentru săvârșirea jertfei Fiului Său.

Această casă a lui Dumnezeu, biserică, nu poate fi construită oricum, ea trebuind să fie caracterizată de calificativul „mare” (care implică și noțiunea de bun), în ceea ce privește amplasarea, rezistența și arhitectura ei cu totul aparte de alte edificii umane, pentru că „mare este Dumnezeu nostru și mai presus de toți dumnezeii” (II Paralip. 2, 5).

Oricare au fost posibilitățile financiare ale credinciosului român, el a zidit biserică respectând aceste valori fundamentale: locul din mijlocul satului sau de pe deal, era închinat bisericii care era orientată cu altarul spre Răsărit; ea trebuia să reziste nu pentru o generație sau două ci pentru totdeauna, iar sub aspectul arhitecturii ea trebuia să fie deosebită de altele și mai frumoasă, fără a ieși din prevederile canonice în acest sens.

Pentru a împlini prima condiție, legendarul Manole și-a jertfit propria soție, iar pentru a o împlini pe a doua, Neagoe-Vodă îl jertfește pe Manole și pe tovarășii săi.

Precum atunci, așa și azi, se cere jertfă pentru ridicarea unei biserici. Dar nu o jertfă cu propria viață, ci o jertfă pentru Viață, o jertfă din credința în jertfa lui Hristos, o jertfă pentru jertfă.

De aceea, de câte ori vom vedea crescând într-un sat, oraș și mânăstire o biserică nouă, să nu uităm că acolo s-a înțeles și s-a împlinit mai bine ca oriunde cuvântul „jertfă”.

Împlinirea lui a început cu darul neprihănit oferit de tinerii enoriași pentru ridicarea celui mai curat loc din lume: altarul, urmat de osteneala femeilor pentru ridicarea sânelui bisericii, menit să poarte

spre o altă lume generații de credincioși, continuând cu jertfa bărbăților ce-și vor da puterile pentru consolidarea bisericii în fier și beton.

Cât despre marea jertfă adusă de preot pentru ridicarea unei biserici s-ar putea scrie o istorie a cărei obârșie o găsim în ziua în care s-a născut ideea zidirii acestei biserici. Ea va fi urmată de nenumărate zile de alergare ale preotului pentru obținerea avizelor necesare eliberării autorizației de construcție pentru noul edificiu.

Ziua sfințirii pietrei de temelie va constitui primul eveniment legat de viitoarea biserică, dar în același timp, începutul celei de-a doua etape a sacrificiilor celui ce constituie sufletul acestei mărețe întreprinderi. Cu cât fondurile parohiei vor fi mai reduse, cu atât ostenețele sale vor fi mai mari. Pentru a face față problemelor ce se ivesc pe șantier, preotul va trebui să se implice efectiv și afectiv în întreg evantaiul de activități: procurarea materialelor de construcție, asigurarea transportului acestora, procurarea utilajelor de construcție, programarea credincioșilor la munca necalificată, buna chivernisire a fondurilor și sporirea continuă a acestora prin donații și sponsorizări adunate de la credincioși și diverse firme.

Toate aceste griji cer preotului zile ce nu mai sunt numărate, timp ce nu este măsurat, osteneala ce nu așteaptă plată, deoarece ele își au rațiunea în taina jertfei pentru Hristos. Adeseori această stare poate ajunge la limita maximă a neglijării de sine și a familiei sale.

A treia etapă constă în îmbrăcarea noului edificiu religios în haina sa tradițională: pictură murală, icoane, odăjdii, obiecte și cărți de cult împreună cu tot ce alcătuiește podoaba casei lui Dumnezeu. Aceasta este de fapt încununarea tuturor jertfelor omenești, deoarece noul lăcaș urmează să primească în sânul său dumnezeiasca jertfă: Sfânta Liturghie.

De acum, jertfa tuturor ostentitorilor adusă la acest sfânt lăcaș, va fi primită de Tatăl cel Ceresc și plinită de Fiul Său Iisus Hristos, spre bucuria părinților ce-și vor vedea copiii crescând la umbra bisericii, în glas de clopote, cu miros de tămâie și busuioac și cu pâinea cea spre sfințire a noastră a tuturor.

Pr. lect. univ. Miron Erdei

MITROPOLIA ARDEALULUI
ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ
S I B I U
Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 24

PROGRAMARE DE CONCURS

În condițiile obișnuite de concurs publicăm spre ocupare următoarea parohie vacantă:

Protopopiatul Sibiu

1. Parohia ortodoxă română SIBIU-INFERIOR III:

Examen concurs pentru ocuparea parohiilor de oraș.

Termenul de concurs este de 30 zile: 8 dec. 1996 — 8 ian. 1997. Cei care doresc să ocupe acest post își vor înainta cererile în termenul legal la Oficiile Protopopești, anexând adevărâte cu certificatul de la cursurile de îndrumare.

După expirarea termenului de concurs, Oficiile Protopopești ne vor înainta urgent dosarele cu cererile candidaților.

P. C. Protopopi sunt îndrumați să verifice cererile candidaților în care se vor menționa: vechime în funcția anterioară, examene absoluite, copie după diploma de licență, copie pentru cursuri de îndrumare, situația socială (domiciliul familiei, copii, părinți, locul de muncă al soției, etc.).

Informații suplimentare la Sectorul bisericesc al Arhiepiscopiei Sibiu.

Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALA
Mitropolitul Ardealului

Consilier ad-tiv bisericesc,
Pr. Simion Săsăujan

Comunitatea Învierii

(Urmare din pag. a 3-a)

2) Asociates, asociați ai CR, cu care colaborau în diferite activități;

Activitatea misionară a avut un deosebit ecou pe continentul african, în special în Africa de Sud, unde Comunitatea a desfășurat o intensă și complexă muncă educațională.

Astfel, din 1903 Comunitatea a acceptat să se ocupe și să preia St. John College de la Johannesburg, conducere pe care o va deține timp de 30 de ani până în 1933 când predă această atribuție de conducere în mâinile diocezei.

Casa Comunității de la Rosettenville, Johannesburg, numită St. Peter's Priory, devine centrul și baza de plecare în apostolatul misionar pe care membrii Comunității îl desfășurau în rândurile populației de culoare.

Reprezentanții ai CR au activat cu deosebit succes pe tărâm sud-african, mai ales în lupta împotriva discriminărilor rasiale și a politicii de apartheid. Unul dintre aceștia, poate și cel mai cunoscut, este Episcopul Trevor Huddleston, cel care prin cartea sa intitulată „Naught for Your Comfort”, lansează primul manifest de luptă împotriva regimului de apartheid. Foarte cunoscut pe tărâm african și nu numai, suferind persecuții pentru convingerile sale, persoană non-grata în Africa de Sud segregționistă, prieten apropiat al liderilor de culoare ca Nelson Mandela, precum și al laureatului Premiului Nobel pentru Pace, l-am numit aici pe Episcopul Desmond Tutu, căruia i-a fost profesor și mentor, Episcopul Trevor Huddleston intruchipează tipul misionarului CR în Africa, dovedind o mare darzenie și energie, calități neafectate de trecerea vremii, el având acum 84 de ani.

Activitatea depusă în domeniul ecumenismului a constituit și constituie un aspect de frunte în cadrul CR. Astfel doi dintre episcopii și membrii CR au deschis drumul participării la diferite conferințe și întâlniri ecumenice, și i-am numit aici pe Episcopul Ch. Gore și pe Episcopul W. Frere. Contactele și legătura cu Biserica Ortodoxă din răsăritul Europei, au început odată cu vizita Episcopului Frere în Rusia din anul 1909, urmată de un turneu de conferințe în iarna anului 1914. Tot în Rusia s-au pus bazele unei fundații intitulate „Fundatia Sfântului Alban și Sfântului Sergiu, al cărei prim președinte, din partea Bisericii Anglicane, a fost Episcopul Frere. Aceste legături, menținute de CR cu Bisericile Ortodoxe, legături ce durează de mai mult de 80 de ani, au fost un bun imbold, cu un rezultat pozitiv în cunoașterea reciprocă.

Tot în cadrul Ecumenismului, trebuie semnalate și legăturile CR cu Biserica Romano-catolică și cu Bisericile Protestante. Unii dintre membrii CR au fost în legătură directă cu World Council of Churches (Consiliul Mondial al Bisericilor), ca și cu Biserica Luterană din Suedia, sau comunitatea reformată de la Taize (Franța).

Putem spune că, în cadrul CR a fost și este depusă o activitate laborioasă în direcția ecumenismului, lucru observat și în relațiile pe care le întrețin și cu unele mânăstiri din țara noastră. În fapt aceasta este tendința predominantă în cadrul Comunității, aceea a legăturii cu Bisericile Creștine, de înțelegere cu membrii acestora, de cunoaștere reciprocă. În 1991 CR a organizat, la Mirfield, un Congres Internațional pe probleme religioase, în special cele monahale, unde au participat invitați din lumea întreagă.

Actuala Comunitate se caracterizează și printr-o pregătire educațională deosebită a membrilor ei, monahi cu studii superioare, polivalenți, dedicați vieții monahale, care conferă un prestigiu deosebit

Comunității. De altfel, pregătirea educațională joacă un rol deosebit în formarea membrilor CR.

În continuare voi încerca să prezint pe scurt, câteva date despre organizarea și activitatea CR în prezent.

Astfel, din 1987, în fruntea CR a fost ales ca Superior Părintele Silvanus Berry, care este de origine neozelandez, cel care conduce și în prezent Comunitatea. Superiorul, este ales prin votul membrilor CR, membrii care au depus voturile monahale, și este ales pe o perioadă de cinci ani, având posibilitatea de a fi reales. Odată ales, Superiorul își alege, dintre membrii Comunității, staff-ul de conducere, alcătuit din Prior (econom), Bursar (cel ce se va ocupa de partea financiară), și îl numește și pe cel ce va deveni Directorul (Principal) al Colegiului CR.

Pentru a intra în rândurile Comunității, trebuie îndeplinite anumite condiții cum ar fi:

— vârsta minimă de 27 de ani iar cea maximă 50 de ani;
— cei ce doresc să fie preoți, trebuie să fie hirotoniți înainte de intrarea în CR, având și o perioadă de minim trei ani activitate parohială.

În general, candidații la intrarea în rândurile Comunității sunt îndelung verificați de către membrii CR. Odată acceptați în Comunitate ei devin aspiranți sau postulanți pentru o perioadă de minim trei luni și maximum șase luni. Urmează apoi un noviciat de trei ani care poate fi extins până la cinci ani. După aceste perioade de încercare urmează depunerea primelor voturi monahale care în fapt sunt tot o testare a viitorului călugăr, dacă se poate acomoda și în cadrul în viața monahală propriu-zisă, perioadă care în genere durează între trei și șase ani, urmând ca la sfârșitul ei să depună voturile finale.

Aceste voturi sunt: stabilitate, ascultare și încadrarea într-o viață monahală deplină. Ceremonia călugăriei se desfășoară în cadrul Sfinției Liturghii.

Comunitatea se conduce după o Regulă Monahală proprie care este rezultatul unor compilări de reguli mai vechi puse în acord cu problemele actuale al CR, motiv pentru care din timp în timp suferă anumite modificări la sugestia și cu aprobarea tuturor membrilor Comunității.

Comunitatea își alege episcopul de care aparține, și care mediază în problemele spirituale. Episcopul nu este neapărat cel al diocezei în care se află Comunitatea.

Zilnic în cadrul Comunității se oficializa slujbele divine începând cu slujba utreniei (dimineața) și încheind cu Compline (miezonop-tica) seara. Tot zilnic se oficiază Sfânta Liturghie.

Comunitatea are propria ei publicație, cu apariție trimestrială, publicație intitulată „CR. Quaterly”. Aceasta cuprinde articole de interes general referitoare la activitățile CR, precum și numeroase recenzii de carte, însoțite și de studii teologice.

Membrii Comunității își desfășoară activitatea lor obișnuită adică predica în unele parohii, ajutor spiritual în spitale sau case de bătrâni, precum și activitatea educativă în cadrul Colegiului CR, colegiu care face parte din Universitatea din Leeds.

În ultima perioadă, membrii Comunității s-au orientat în afară spre ecumenism iar în interior spre o viață contemplativă de meditație și rugăciune. Totodată ei încearcă să-și redefină poziția în societate și să adopte cele mai înțelepte hotărâri privind atât situația actuală cât și viitorul.

Astfel poate fi caracterizată Comunitatea Învierii, desigur în linii mari și atât cât se poate într-un articol, comunitatea care a jucat și joacă un rol important și deosebit în cadrul Bisericii Anglicane de ieri și de azi, și poate de ce nu și de mâine.

Semnalăm... Semnalăm...

● Ca și Epistolarul reeditat de Gabriel Liiceanu, o altă reeditare întregeste peisajul cultural românesc: **Jurnalul de la Tescani** al lui Andrei Pleșu (Humanitas, 1996, 127 p.). Deși e scris sub formă de fragmente (cum făcea adesea și Cioran și cum se scrie un jurnal), e profund și articulat. Cartea se citește cu bucurie și cheamă le reveniri.

Câteva exemple de fragmente din cele mai scurte: „Discursul teologic nu se susține decât ca fragment, ca insulă de discurs pe apa fără margini a tăcerii dumnezeiești” (p. 85). „Câteva secvențe cu Michael Jackson. O marionetă perfectă. Ce risipă de virtuozitate îi trebuie omului pentru a părea mai puțin decât este” (p. 12). „Spiritul trebuie să se îngrijeze când nu se mai recoltează pe sine decât din cărți” (p. 78). „A fi creatură înseamnă a fi fragment” (ultimul cuvânt).

Așa e. Numai Dumnezeu nu e fragment.

● Dl. Gabriel Liiceanu a scos ed. II-a din **Epistolar** (Humanitas, 1996, 350 p.), revăzută și adăugită. Era nevoie. Aceasta a fost, atunci când a apărut, o carte mare în cultura românească înghesuită de cultismul de serviciu care nu-i făcea nici un serviciu. Și a fost și o mare îndrăzneală. S-a epuizat atunci foarte repede și generația care se ridică acum n-o mai găsea. Revizuirile și adăugirile o completează și o desăvârșesc.

● Editura Humanitas ne mai dă în traducere românească trei Ciorani într-un an, desigur cu intenția de a-l aduce pe marele filosof și eseist acasă, în limba română. Editura se înscrie prin astfel de cărți în rândul, sau în primul rând al celor ce restituie culturii românești pe oamenii ei mari. Despre Cioran se pot spune lucruri multe și diferite, și uneori contradictorii. Dar chiar și cei cărora nu le convine Cioran în întregime, scriind despre el îi fac un serviciu: îl impun conștiinței publice. Că de desființat, cine l-ar putea desființa pe Cioran? Așa că nu e cazul să se teamă nimeni de așa ceva. Micile hărțuiri, lui Cioran îi plăceau, îl stimulau. În ce polemică a intrat cu Sfântul Pavel! Păcat că Sfântul era mort de vreo nouăsprezece, aproape douăzeci de secole. Ce interesant ar fi fost un dialog!

Acestea le spunem pentru că ne-am auzit niște vorbe! Nu e cazul de scuze, pentru că, sigur, Cioran s-ar simți jenat. Cele trei cărți ale lui Cioran apărute la Humanitas sunt: **Silogismele amarăciunii**, **Cartea amăgirilor** și **Tratat de descompunere**. Păcat că nu i-a mai rămas timp și pentru un **Tratat de recompunere**!

Fie că îl admiri, fie că îl mai și critici — liberi suntem! — Cioran e un mare gânditor, un mare eseist și stilist, un maestru neîntrecut al aforismelor, și, acum, un om mare și al culturii românești.

Editura Humanitas ni-l restituie și face bine.

● Încep să apară din ce în ce mai multe cărți de spiritualitate. Ele sunt menite să umple un gol de aproape cincizeci de ani, în care au apărut la noi mai ales studii înalte de teologie, dar mai puține de spiritualitate. Studiile teologice s-au ascuns mai ales sub formă de articole în publicațiile Bisericii. În aceleași publicații au tipărit în vremea dictaturii și mulți cercetători fără drept de semnătură în publicațiile statului. Așa se face că mari istorici, arheologi, tineri interesați de spiritualitate, au fost adopți în revistele Bisericii. În afara părții oficiale — întotdeauna de circumstanță — valoarea teologică a revistelor din vremea aceea este incontestabilă.

După ce s-a retipărit **Patericul** egiptean a și apărut și un **Pateric românesc** (datorat părintelui Ioanichie Bălan), **Mânăstirea Laimici** ne dă acum, în traducere, și **Patericul Solovețului** (traducere de S. Gheorghe, 1996, 167 p.).

Mânăstirea Soloveț era așezată — nu știu dacă mai există — pe o insulă sălbatică, nepopulată, din Marea Nordului, în vechea Rusie.

De fapt nu e vorba chiar de un Pateric în sensul **Patericului egiptean**, a cărui circulație în spiritualitatea românească a fost și este foarte mare. **Patericul Solovețului** e mai degrabă o colecție de biografii de călugări nevoitori în acea mânăstire, pe când în **Patericul egiptean** accentul cade mai mult pe **învățăturile** exemplificate adesea prin vieți de călugări, uneori foarte pe scurt, din care pot fi reținute doar numele și câteva date sumare despre nevoițele fiecăruia.

Mânăstirea are o vechime de cinci veacuri. În ea s-au nevoit oameni simpli, dar și mitropoliți învățați, retrași acolo la pustnicie. Mulți erau făcători de minuni. Unii din nevoitorii de acolo au ajuns mitropoliți ai Moscovei și a toată Rusia, precum egumenul Filip. Mânăstirea a fost vizitată și de împăratul Petru I. Informațiile despre pustnicul Teofan ne spun că acesta a vizitat **Mânăstirea Neamtu** din Moldova, pe vremea lui Paisie Velicicovschi care ajunsese cunoscut în toată Rusia. Autorul **Patericului** ne dă o pagină de informații despre viața monahală din Mânăstirea Neamtu și din alte mânăstiri moldovenești din vremea aceea, informații nu lipsite de interes (p. 127—128).

Din viața Ieroschimonalului Serafim (sec. XVIII) se reproduc și câteva din scrierile lui filocalice: despre preoție, despre filocalie, despre schismă și despre rugăciune.

E un **Pateric** interesant, util pentru înaintarea duhovnicească, plin de exemple și învățăături. Ar trebui să nu lipsească din chilia nici unui monah, nici unei monahii.

ANTONIE P.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. Mitropoliei nr. 25. Articolele nepublicate nu se înapoiază. Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeala, Mitropolitul Ardealului — președinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu; Arhid. Visarion Bălțat

ABONAMENTUL pe un an: 7000 lei. Cont nr. 45.10.4.09.2, B.C.S.A. — Sibiu. Pentru cititorii de peste hotare costul unui abonament anual este de 25 dolari S.U.A. (cont nr. 47.21.016.680) sau echivalentul în altă valută, Banca Comercială, Sucursala Sibiu.